

B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination
March/April – 2025 (New Course)
SANSKRIT P3: HITOPADESH-MITRALABH (ELE-2)

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)
- Que-1 (A) Translate following paragraphs (Any Two). (08)
- ૧) અસ્તિ ગોદાવરીતીરે વિશાલઃ શાલ્મલિતરુઃ । તત્ર નાનાદિગ્દેશાદાગત્ય રાત્રૌ પક્ષિણો નિવસન્તિ । અથ કદાચિદવસન્નાયાં રાત્રાવસ્તાચલચૂડાવલમ્બિની ભગવતિ કુમુદિનીનાયકે ચન્દ્રમસિ લઘુપતનકનામા વાયસઃ પ્રબુદ્ધઃ કૃતાન્તમિવ દ્વિતીયમાયાન્તં વ્યાધમપશ્યત્ । તમવલોક્યાચિન્તયત્અદ્ય પ્રાતરેવાનિષ્ટદર્શનં જાતમ્ । ન જાને કિમનભિમતં દર્શયિષ્યતિ ।
- ૨) અહમેકદા દક્ષિણારણ્યે ચરન્નપશ્યમ્ । ઇકો વૃદ્ધો વ્યાધ્રઃ સ્ત્રાતઃ કુશહસ્તઃ સરસ્તીરે બ્રૂતે-ભો ભોઃ પાન્થાઃ ઇદં સુવર્ણકઙ્કણં ગૃહતામ્ તતો લોભાકૃષ્ટેન કેનચિત્પાન્થેનાલોચિતમ્-ભાગ્યેનૈતત્ સંભવતિ કિન્ત્વસ્મિન્નાત્મસંદેહે પ્રવૃત્તિર્ન વિધેયા યત્-અનિષ્ટાદિષ્ટલાભેડપિ ન ગતિર્જાયતે શુભા ।
- યત્રાસ્તે વિષસંસર્ગોડમૃતં તદપિ મૃત્યવે ॥
- ૩) ઇકદા સા લીલાવતી રત્નાવલીકિરણકબુરે પર્યટ્કે તેન વણિકપુત્રેણ સહ વિશ્રમ્ભાલાપૈઃ સુખાસીના તમલક્ષિતોસ્થિત પતિમવલોક્ય સહસોત્થાય કેશેષ્વાકૃષ્ય ગાઢમાલિન્ગ્ય ચુમ્બિતવતી । તેનાવસરેણ જારશ્ચ પલાયિતઃ । ઉક્તં ચ-ઉશના વેદ યચ્છાસ્ત્રં યચ્ચ વેદ બૃહસ્પતિઃ ।
- સ્વભાવેનૈવ તચ્છાસ્ત્રં સ્ત્રીબુદ્ધો સુપ્રતિષ્ઠિતમ્ ।
- પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો. (૦૬)
- Que-1 (B) Explain with the reference to the contact. (Any Two) (06)
- ૧) અહિંસા પરમો ધર્મઃ ।
- ૨) ઉદારચરિતાનાં તુ વસુધૈવ કુટુમ્બકમ્ ।
- ૩) વિધિરહો બલવાનિતિ મે મતિઃ ।
- ૪) સર્વશૂન્યા દરિદ્રતા ।
- પ્રશ્ન-૨ પંડિત નારાયણ ભટ્ટની શૈલીની સવિસ્તર ચર્ચા કરો. (૧૪)
- Que-2 Detail discuss of style of Pandit Narayan Bhatt. (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૨ પ્રાણીકથાના ઉદભવ અને વિકાસ પર સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો.
- Que-2 Write a critical note on the origin and development of fable literature.
- પ્રશ્ન-૩ 'હિતોપદેશ'ના ગ્રંથકારનો પરિચય આપો. (૧૪)
- Que-3 Give a introduction of Hitopadesh authors. (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૩ ચંદનદાસ વણિકસ્ય કથા- ચર્ચા.
- Que-3 ચંદનદાસ વણિકસ્ય કથા- discuss.

- પ્રશ્ન-૪ વાઘ અને લોભી મુસાફરની કથાનો બોધ તમારા શબ્દોમાં લખો. (૧૪)
Que-4 The concept of the story of વ્યાધ્રપથિકયો: કથા: । (14)
અથવા / OR
પ્રશ્ન-૪ 'કર્પૂરતિલક હાથી'ની કથાનો બોધ નિરુપો.
Que-4 The concept of the story of the કર્પૂરતિલકહસ્તિ કથા: ।
પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
Que-5 Write short note on any two of the following. (14)
૧) સંહતિ: કાર્યસાધિકા ।
૨) ધન પ્રશંસા ।
૩) ચિત્રગ્રીવ કપોતયો: કથા ।
૪) સુપુત્ર, કુપુત્ર ચ ।
